

Naslov predmeta: **Vrednotna nasprotja sodobnih družb**

Število kreditov: 6

Letnik: prvi ali drugi

Opis vsebin:

- *Temeljni pojmi in koncepti*: vrednote kot del osebe, kulture in družbene strukture; normativne osnove družbe: razmerje med vrednotami, etiko, moralo na ravni idej in družbene prakse (življenjski svet in družbeni podsistemi, npr. pravo, politika); razmerja med vrednotami in drugimi sestavinami kulture (npr. smisel, pomeni, navade, norme, identiteta, umetnost, materialna kultura, kultura kot način življenja); pomen in vloga vrednot za kulturno, narodno, civilizacijsko in druge družbene identitete; vloga vrednot za osebno in družbeno ustvarjalnost; vrednote kot del religij, filozofij, pogledov na svet in (družboslovnih) teoretskih perspektiv.
- *Institucionalni okviri oblikovanja, vzdrževanja in prenosa vrednostnih sistemov*: vloga in pomen družine, lokalnosti, izobraževalnega in šolskega sistema, religijskih skupnosti, družbenih gibanj, pravnega sistema države in drugih institucij oblikovanja, ohranjanja in prenosa smisla in vrednostnih sistemov; specifičnost vpliva države in (intermediarni) institucij civilne sfere.
- *Osrednji vrednostni sistemi tradicionalnih in sodobnih zahodnih družb*: tradicionalno in napredno; osrednje vrednote konzervativnih, liberalističnih in socialističnih pogledov; razlike med temeljnimi vrednotami individualističnih, kolektivističnih in komunitarnih perspektiv (svoboda, enakost, družbene kohezivnost, solidarnost itd.); normativna povezanosti v tradicionalnih, modernih in postmodernih družbah: vpliv funkcionalne diferenciacije, multikulturalnosti, razširjenosti subkultur, kulturne fragmentacije in sodobnega pluralizma; prevladujoče usmeritve sodobne zahodne družbe: postmoderne relativizem, (racionalni in religiozni) fundamentalizem, dialog; postmoderne vrednote; postmoderne kulturni premik in zahteve po novi etiki.
- *Soglasja in nasprotja med različnimi kulturami in civilizacijami sodobnega sveta*: zahod in drugi - nasprotja med civilizacijami po koncu hladne vojne; jedrne vrednote nezahodnih družb: vrednote kultur in civilizacij islama in azijskih kozmoloških religij; vpliv globalizacije in medcivilizacijskih migracij.
- *Izbrane teme o pomenu in vlogi vrednot pri reševanju perečih problemov in družbenih nasprotij sodobnosti*: ekološki problemi; pasti težnje po nenehni ekonomski rasti in neomejen potrošniške kulture; vprašanje pretirane družbene neenakosti; fundamentalistični in drugi ideološki izrazi ogrožanja človekove svobode; vprašanje univerzalnosti jedrnih vrednot demokracije; potreba po svetovni etiki.

Temeljna literatura:

- Bauman, Zygmunt. 1993: *Postmodern Ethics*. Cambridge.
- Berger, P.L. in T. Luckmann 1999: *Modernost, pluralizem in kriza smisla*. Ljubljana: Nova revija.
- Etzioni, A. 1996: *The New Golden Rule*. New York: Basic Book.
- Huntington, S.P. 2005: *Spopad civilizacij*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Inglehart, R. 1990: *Culture Shift in Advances Industrial Society*. , Princeton: Princeton University Press.
- Küng, H. 2001: *Global Responsibility. In Search of a New World Ethics*. New York: Continuum.

Predvideni študijski dosežki:

Študent/študentka:

- pozna in razume vlogo in pomen vrednot v različnih ravneh osebnega in družbenega življenja;
- razume odnos med vrednotami in drugimi sestavinami kulture;

- pozna in razume poglobljena vrednotna nasprotja modernih in postmodernih zahodnih in drugih družb ter zna to znanje uporabiti pri analizi konkretnih družbenih pojavov in procesov;
- izraža sposobnost doumeti sozvočja in nasprotja ter (potencialni in dejanski) konflikt vrednot v civilnem in državnem ustroju (multikulturnih) družb; posebej razume odnos med različnimi vrednotnimi pogledi ključnih družbenih akterjev Zahoda in vlogo vrednot v odnosih med narodi in civilizacijami;
- v kontekstu raziskovalnega procesa uporabi znanje o vrednotah za analizo in za reševanja konkretnih družbenih problemov;
- zavzame stališče do različnih vrednotnih orientacij sodobne zahodne in svetovne družbe;
- razume vlogo in pomen jedrnih vrednot za ohranitev demokratičnosti, družbene integracije in solidarnosti v okoliščinah multikulturnosti in pluralizma sodobne družbe;
- razume vpliv vrednot na procese sodobnih družb ter zna to znanje uporabiti za iskanju alternativnih odgovorov na izzive demokratičnega družbenega razvoja na lokalni, državni in naddržavni ravni.